

Mayın 6-da IV Ümumdünya Mədəniyyət Forumu qarşılaşdı. "Qızlara təhsil verməkli zərərli ekstremizmə qarşı mübarizə" mövzusunda yüksək səviyyəli görüş keçirilib.

UNESCO -nin gender bərabərliyi sektorunun direktoru Saniye Gülser Coratın moderatorluğu ilə keçirilən görüşdə dünyada bəzi yerlərdə zərərli ekstremizmə qarşı mübarizədə qızların təhsilinin rolu müzakirə edilib.

Saniye Corat Azərbaycan hökumətinə və tədbirin təşkilatçılarına dəvətə görə minnətdarlığını bildirib.

UNESCO-nun baş direktoru İrina Bokova Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya Forumun yüksək səviyyəli təşkilatına və xüsusi qonaqlarına görə minnətdarlığını bildirib. Təhsilin cəmiyyətdəki mühüm rolundan danışıqdan İ. Bokova bildirib ki, qızların təhsil almaları və cəmiyyətdəki fəaliyyətləri gender bərabərliyinin əsas məqsədlərindəndir. Dünyanın bir çox ölkələrində qadınlar və qızlar zərərli ekstremizmin qurbanı olurlar. Hüquqları pozulan qadınlar cinsi istismara məruz qalır, təhsildən uzaq düşürlər. Biz ekstremizmə qarşı mübarizədə bütün səylərimizi birləşdirməli, bu bölgələrdən aradan qaldırılmalıyıq. Üçün birgə mübarizə aparmalıyıq. Cəmiyyətlərin inkişafında qadınların və təhsilin rolunu xüsusi vurğulayan baş direktor bəzi müsəlman ölkələrində qızların təhsilə cəlb olunmasında birgə addımların atılmasını vacibliyini vurğulayaraq deyib: "Bu bizim global təhdidə mübarizəmizin əsas tərkib hissəsidir. Təhsil ekstremizmə mübarizədə bir çox proseslərin qarşısını ala bilər".

Azərbaycanın təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov ölkəmizdə təhsil sahəsində görülən işlərə həyata keçirilən islahatlardan danışıqdan Azərbaycan qadınların və qızların cəmiyyətdəki rolundan danışıqdan təhsil naziri müsəlmanların rəhbərliyi ilə ilk dəfə olaraq qızların məktəbinin məhz Bakıda açıldığını və ilk dəfə olaraq səsvərmə hüququnun Azərbaycan xanəmlərinə verildiyini qeyd edib.

Təhsil naziri deyib: "Ölkəmizin ali məktəblərində təhsil alanların 50 faizini qızlar təşkil edir, orta və ali təhsil məmurları arasında isə 70 faizdən çoxu qadınlardır. Bir sıra ali məktəblərimizdə gender sahəsində tədqiqatlar aparılır. Respublikamızda qaçaq, köçkün və dünyadakı çoxsaylı miqrasiyalara baxmayaraq, ölkəmizdə bir çox sahədə olduqca kiçik, təhsildə isə təqdirəlayiq nəticələr əldə olunub".

Təhsilin qızların həyatındakı vacib rolundan danışıqdan Efiopiyanın birinci xanəmə Roman Tesfaye cəmiyyətdə qadınların hüquqlarının qorunmasını vacibliyini qeyd edib. Bildirilib ki, təhsil vasitəsilə cəmiyyətdə inteqrasiya olunan qadınların bir çox global problemlərin həllində xüsusi yer tuturlar. Təhsil onların yoxsulluqdan azad olunmasında, həyatın məqamının maliyyə sahəsində bir sıra məsələlərin həllində də böyük rol oynayır. Erkən nikahlar, müxtəlif dini və ekstremizmi qrupları təşkil edən zərərli qrupların təhsil almamasına mane olur. Biz bu cür xoşagəlməz halların qarşısını almaq üçün birgə mübarizə aparmalıyıq. Efiopiya hökuməti bu sahədə bir sıra uğurlar əldə edib. Uşaqların və qızların məktəbə cəlb olunmasında maarifləndirmə tədbirləri davam edir.

Forumda və görüşdə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevaya öz minnətdarlığını bildirən Malinin birinci xanəmə Keita Aminata Maiga görüşün yüksək səviyyəli təşkilatına və qeyd edib. O, terrorizmə və zərərli ekstremizmə qarşı mübarizədə qadınların dəstək göstərilməsinin vacibliyini qeyd edib. Qadınların cəmiyyətin inkişafında mühüm rolunu vurğulayan Malinin birinci xanəmə ölkəsində aparılan islahatları bəyənləyərək qeyd edib ki, Malidə qızların təhsilə cəlb olunması ölkə siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir. Çox vaxt zərərli ekstremizmin qurbanına çevrilən qızların həttə ibtidai təhsil ala bilmir. Qızlardan müxtəlif terrorçu qruplara məruz qalaraq sui-istifadə edilməsi cəmiyyətin əsas problemlərindəndir. K. Maiga qeyd edib ki, yoxsulluq ailələrdə olan qız uşaqlarının təhsilə ayrılmasını ekstremizmə mübarizədə önəmli addım hesab edir.

Ruandanın birinci xanəmə Janet Kagame bir çox ölkələrdə qadınların qarşı təhdidlərdən zərərli hallardan danışıqdan danışıqdan qızların təhsil almamasına qarşı sirini vurğulayaraq deyib: "Biz dünyada, xüsusilə müsəlman ölkələrində qadınların uşaqlarının hüquqlarının pozulmasını hədəfə alırıq. Onlara qarşı təhdidlərdən cənabları mübarizədə birləşməli, bu istiqamətdə birgə tədbirlər həyata keçirməliyik". Ölkəsinin tarixi baxdığında məlumat verən birinci xanəmə bildirib ki, qızların təhsilə cəlb olunması gender bərabərliyinin təminatıdır.

Azərbaycan Respublikası (Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova müzakirə olunan mövzunun vacibliyini qeyd edib. Bildirilib ki, radikalizm, zərərli qənsenofobiya, ayrışdırıcı bəzi rəy təşkilatlarının böyük təhlükədir və bunlar insanlara ciddi ziyan vurur. Zərərli ekstremizmdən daha çox qadınların və uşaqların, xüsusilə qızların ziyanıdır. Hər il milyonlarla uşaq məcburi şəkildə cəlb edilir, qızların cinsi istismara məruz qalması insan alverinin qurbanına çevrilir. Elə ölkələrdə ki, orada qızlara qadınların qarşı

fərqli, yanaşmalar ayrışmışdır. Qəzalar nə təhsil alması, na, qadınlar nə işləməsinə, onları nə sahibkarlığa müraciət etməsi, na bir çox maneələri vardır. Bunlar arasında yoxsulluq, erkənlə nikahlar, gender bərabərliyi, zorakılıq, cəmiyyətdə qadınların, qəzaların statusu ilə bağlı yanlış təsvirlərdir. Hər bir ölkə uşaqlar qoruma və onları müdafiə etməyi özünün vəsifəsi hesab edir. Bu müdafiənin daha möhkəm olması üçün müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar yaradılır, global səviyyəli sənədlər qəbul olunur.

Komitə sədri bildirib ki, Azərbaycan uşaqların hərtərəfli inkişafı, onları nə keyfiyyətli təhsil alması, sağlamlıq şəraيطində böyüməsi, yüksək standartlara cavab verən tibbi xidmətlə təmin olunması və hüquqlarının qorunması sahəsində mühüm işləri görüldü. Milli strategiya kimi formalaşan dövlət uşaq siyasəti Azərbaycan Prezidentii İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tərəfindən daha da gücləndirilib. Ölkəmizdə təhsilin inkişafında Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın xidmətlərini xüsusi qeyd edən komitə sədri bu sahədə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən görülmüş işlərə, hətta keçirilən layihələrə söz açdı. Qeyd edilib ki, uşaqların sosial və hüquqi müdafiəsi ilə bağlı məsələlər Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, bir sıra qanunverici və normativ-hüquqi aktlarla tənzimlənir. Uşaq hüquqlarının müdafiəsi, həmçinin konkret tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə də reallaşdırılır. Bu layihələr qaçqın və məcburi köçkün, valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar üçün xidmətlərin təminatına, böyüməkdə olan nəslin sağlamlığına, təhsilin inkişafına, hüquqlarının müdafiəsinə yönəlib.

Bildirilib ki, hazırda bəzi riyyəti düşündürən məsələlər davamlı inkişaf və sülh, təmin-amanlıq, rifah maneə olən problemlərin, məhdudiyyətlərin aradan qaldırılması və bu istiqamətdə mexanizmlərin tapılmasıdır. Təhsil radikalizmi, ortodoks baxışlara, terrorizmə qarşı yaxşı vasitədir. Elm və mədəniyyət bütün problemlərin həllində böyük həmiyyətə malikdir.

Yüksək səviyyəli görüşün iştirakçıları birgə global humanitar çağırış qəbul ediblər. Çağırış tədbirdə oxunub.

[AZƏRTAC](#)